

Juni 2011

Nieuwsbrief

Implementatie pijnbeleid MC groep Zuiderzee Ziekenhuis

Vanaf januari jl. tot begin april heeft Jonkman pijnzorg het MC Zuiderzee ziekenhuis te Lelystad en Emmeloord ondersteund bij het geven van scholing over het pijnbeleid bij kinderen. Elke afdeling (Kinderafdeling, SEH, Recovery, Kinderdagbehandeling Kraamafdeling etc.) die te maken heeft met kinderen en pijn is op de hoogte gebracht van wat pijn is, hoe pijn te meten en wat je kan en moet doen. In het team zaten kinderverpleegkundigen, een kinderarts en een kwaliteit medewerker die de kar met vol enthousiasme hebben getrokken en het nu zelfstandig verder oppakken.

De kosten van het project zijn gefinancierd vanuit zorgvernieuwingsgelden door de zorgverzekeraar.

Wat was de rol van Jonkman pijnzorg

De belangrijkste zaken op een rij:

- In samenwerking met de pijnwerkgroep zijn de verpleegkundige en medische protocollen verbeterd met betrekking tot pijnmeten en de medicatie
- Het verzorgen van trainingen en ontwikkelen van presentaties aan alle relevante disciplines. Trainingen werden gegeven aan alle disciplines die met kinderen in contact komen o.a. verpleegkundigen, artsen, labmedewerkers en pedagogisch medewerkers
- In samenwerking met de pedagogisch medewerkers is een presentatie gehouden over de verschillende coping mechanismen en afleidingstechnieken
- Ondersteuning bij het geven van de resultaten van een innovatie vragenlijst van DR R.H van Linge (innovatie deskundige). Hiermee is de cultuur van de afdeling in kaart gebracht waarmee de valkuilen maar ook de kracht van de kinderafdeling wordt weergegeven. Doel is het implementatietraject hiermee te versterken.

**Alle betrokkenen reageren enthousiast.
Op de volgende pagina enkele citaten:**

*verder op de
volgende pagina*

Reacties van de betrokkenen:

Verpleegkundige van de SEH: 'Ik wist niet dat we pedagogische medewerkers kunnen inschakelen voor het voorbereiden en begeleiden van een kind wat bijvoorbeeld voor operatie gaat.'

Ouder: 'Ik wist niet dat jullie deze liniaaltjes gebruiken, dit heeft mijn kind echt geholpen, hij kan het op deze manier zelf aangeven!'

Voor pasgeborenen vanaf 32 weken en peuters tot 4 jaar hebben we als pijn observatieschaal de FLACC geïmplementeerd. De pijnscores werden door de verpleegkundigen geregistreerd, zodat ontwikkelingen zichtbaar zijn en tijdens de behandeling duidelijk wordt of de interventie heeft geholpen. Tevens werd achteraf de pijnscores digitaal geregistreerd zodat per specialismen achteraf bekeken kan worden welk specialismen hoge pijnscore wordt weergegeven zodat er geëvalueerd kan worden met betrekking tot de pijnprotocollen.

Een goed voorbeeld van een verbetertraject op de afdeling kindergeneeskunde, die ik uiteraard ook bij andere ziekenhuizen kan verzorgen.

FLACC en/of Comfort schaal

Op 21 april jl. heeft het VMS (Veiligheid Management Systeem) de praktijkgids veilige zorg voor zieke kinderen uitgebracht. In deze praktijkgids is vroege herkenning en behandeling van pijn opgenomen. De observatieschalen Comfort en FLACC worden hierin aanbevolen als de meest betrouwbare instrumenten en door een aantal ziekenhuizen al toegepast. De FLACC schaal wordt ondanks het feit dat deze niet gevalideerd is voor pre termen neonaten, toch toegepast in diverse ziekenhuizen. Ziekenhuizen kiezen hiervoor omdat er dan met een schaal gewerkt kan worden en vaak hebben neonatologie afdeling te maken met stabiele prematuren vanaf 32 weken.

Landelijke werkgroep V&VN- VVKV - Protocol PIJN bij kinderen

Samen met Marijke Steijn (nurse practitioner IJsselland ziekenhuis te Capelle aan de IJssel) en Esther Doornbos (kinderverpleegkundige uit het Elisabeth ziekenhuis te Tilburg) werken we aan het landelijk pijnprotocol voor pasgeborenen en zuigelingen van 0-1 jaar. De verwachting is dat deze na de zomervakantie 2011 gereed te hebben.

Opleiding tot verpleegkundig pijnspecialist

In mei 2011 heb ik mijn opleiding tot verpleegkundig pijnspecialist succesvol afgerond. Ik heb mijn onderzoek mogen verrichten op de neonatologie afdeling van het Diaconessenhuis te Utrecht.

Op deze afdeling liggen prematuur neonaten vanaf 32 weken. Bij premature neonaten wordt momenteel in het Diaconessenhuis geen pijnmeting en pijnregistratie uitgevoerd.

De volgende onderzoeksvragen heb ik opgepakt:

- **moet het pijnbeleid worden uitgebreid voor de prematuur neonaat?**
- **indien dit wenselijk is, in hoeverre is de FLACC toepasbaar op de neonatologie afdeling ondanks het feit dat deze schaal niet gevalideerd is voor deze groep pasgeborenen.**

Er is veel discussie of een FLACC schaal wel van toepassing is voor deze groep pasgeborenen. Het voeren van discussie is prima, echter het is wel van belang een keuze te maken voor een instrument, immers het is belangrijker dat er met een pijn observatieschaal wordt gemeten, dan dat er helemaal NIET wordt gemeten. Dit wordt ondersteund door de literatuur. Binnenkort vind er een overleg plaats met de leiding en neonatoloog om te evalueren of er binnen de neonatologie van het Diaconessenhuis verder wordt gewerkt met de FLACC schaal.

Pijnliniaal voor volwassenen en kinderen

Volwassenen

Ook voor volwassenen die worden opgenomen in ziekenhuizen voor een operatie en/of behandeling, is het handig dat de verpleegkundige een liniaal op zak heeft om de pijnbeleving inzichtelijk te maken. Uit de praktijk blijkt dat volwassenen het soms lastig vinden om een cijfer te geven. Met een liniaal (cijfers en gezichten) zijn sommige patiënten beter in staat de pijn te visualiseren.

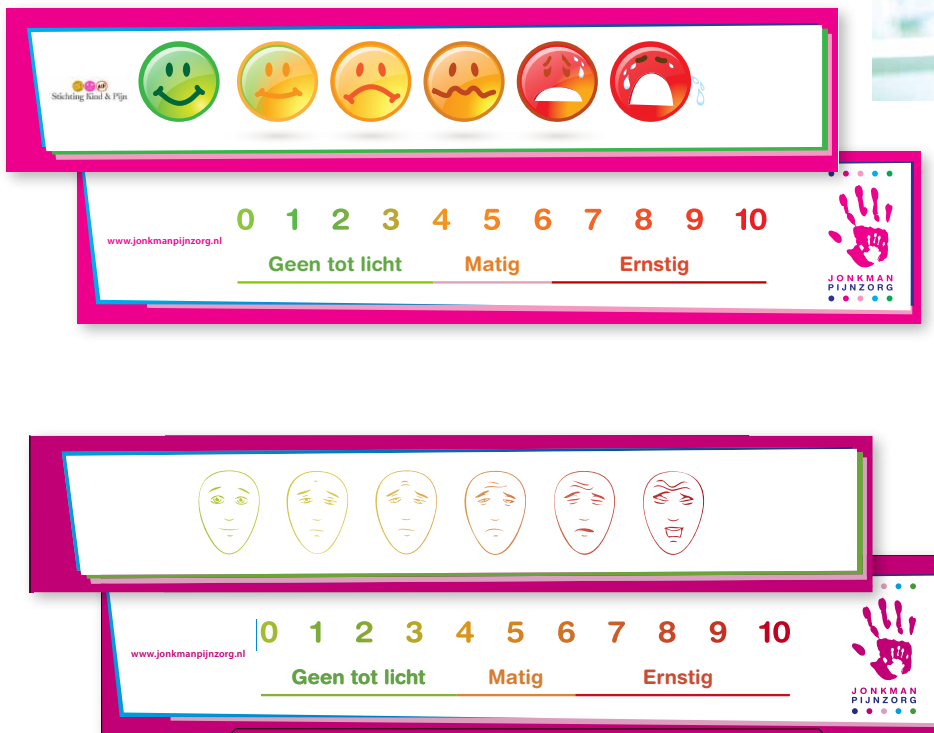
Ook voor cliënten van verpleeghuizen en verzorgings tehuizen is het erg belangrijk dat de pijn (en andere klachten) inzichtelijk wordt gemaakt. Naast reeds bekende liniaal voor kinderen heeft Jonkman pijnzorg het initiatief genomen een liniaal te ontwerpen specifiek voor volwassenen.

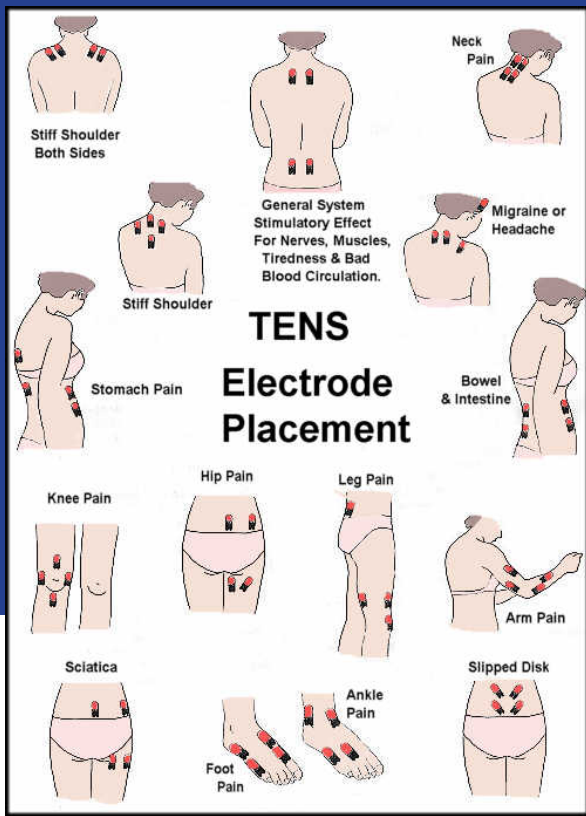

Kinderen

Door ervaring met het toepassen van de liniaal voor kinderen heeft Jonkman pijnzorg deze liniaal aangepast en ook geschikt gemaakt voor andere klachten als moeheid, misselijkheid.

De beide liniaals zijn te bestellen via www.jonkmanpijnzorg.nl

TENS (Transcutane Elektrische Neuro- Stimulatie)

De TENS is een makkelijk hanteerbaar apparaat waarbij pijnlijke gebieden elektrisch worden gestimuleerd. Het is een *niet* medicamenteuze pijnbehandeling. De TENS therapie is wetenschappelijk grondig onderzocht en wordt al vele jaren door deskundigen adequaat in de pijnbehandeling gebruikt. Jonkman pijnzorg geeft begeleiding aan patiënten om het TENS apparaat te kunnen toepassen.

Toepassingsgebieden zijn onder andere:

- Pijn veroorzaakt door verwondingen en ongevallen
- Pijn aan botten, spieren en gewrichten
- Zenuwpijnen
- Pijn veroorzaakt door doorbloedingsstoornissen

Artikelen

Klik hier voor het artikel "Betere pijnbestrijding in de praktijk" in het Tijdschrift kind en ziekenhuis, editie april 2011.

Klik hier voor het artikel "Niet-medicamenteuze pijnbestrijding" van Stichting Kind en Pijn, Dorothée van Noordenburg en Caroline Jonkman, Juni 2011

Klik hier voor het artikel uit de MC Zuiderzee krant over pijn bij kinderen.

Plannen voor landelijke uitrolling van de richtlijn

De projectgroep WOPP (Wetenschap, Onderwijs, Praktijk, Pijn bij kinderen) organiseert in 2012 in

samenwerking met de stichting kind en pijn de evidence based CBO/NVK richtlijn 'pijnmeting en behandeling van pijn bij kinderen' landelijk uit te rollen, waarbij het IJsselland ziekenhuis een pilot ziekenhuis is.

Kijk voor de juiste datum op www.kind-pijn.org

Toekomst plannen

Met de opgedane kennis en de nu beschikbare tijd wil Jonkman pijnzorg haar pijnzorg gebied gaan verbreden aan meervoudig gehandicapten en bij cliënten in verzorging en verpleegtehuizen. Ik ga hiervoor diverse instellingen benaderen.

Consulten

Tevens staat Jonkman pijnzorg open voor het geven van consulten. Recent heeft een kinderverpleegkundige uit Den Haag Jonkman pijnzorg ingeschakeld voor advies bij een jongen met huidziekte (epidermolysis Bullosa). Jonkman pijnzorg heeft advies gegeven om de pijnbeleving in kaart te brengen aan de hand van de pijnliniaal en pijnanamnese. Verder is het belangrijk dat het kind meer controle krijgt waardoor het beter in staat is om de niet medicamenteuze handelingen te kunnen toepassen.

Jonkman pijnzorg hoopt in de toekomst voor meer patiënten soortgelijke consulten te kunnen geven.

Caroline Jonkman
M 06-22 34 96 77
E info@jonkmanpijnzorg.nl
I www.jonkmanpijnzorg.nl

Berkenlaan 15
3951 XW Maarn